

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/41/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8418201008
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8418201008.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Petra Straku a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a. s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: V. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. F. XX/XX, XXX XX M. R., o zaplatenie 1.323,46 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok č. k. 10Csp/70/2018-73 zo dňa 19.10.2018 jednomyseľne taktó

rozhodol:

- I. Potvrdzuje sa rozsudok v zamietajúcom výroku II. a v časti výroku I. o plnení dlhu v splátkach.
- II. Mení sa rozsudok vo výroku III. o trovách konania tak, že náhrada trov konania sa žalobcovi nepriznáva.
- III. Náhrada trov odvolacieho konania sa stranám sporu nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol tak, že cit. „I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 1.323,46 eur, úroky vo výške 64,55 eur, úroky z omeškania vo výške 0,70 eur a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.323,46 eur od 6. 4. 2018 do zaplatenia, a to v mesačných splátkach po 40,- eur, pričom prvá splátka sa stane splatnou 20. deň mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku a ďalšie splátky vždy do 20. dňa toho ktorého nasledujúceho mesiaca až do úplného vyrovnania s tým, že omeškanie s plnením čo i len jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 85,9 %, o výške ktorých rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.“

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil podľa ustanovenia § 1 ods. 2 a 8, § 9 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „ZoSÚ“), § 52 ods. 1 až 4, § 54 ods. 1 a 2, § 121 ods. 3, § 488, § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a § 503 ods. 1 a 3 Obchodného zákonníka.

3. V odôvodnení rozsudku uviedol, že predmetná úverová zmluva, uzavretá medzi žalobcom a žalovaným dňa 07.06.2016 je v zmysle ustanovení ZoSÚ ako aj Občianskeho zákonníka zmluvou spotrebiteľskou. Po posúdení obsahu zmluvy konštatoval, že táto bola uzavretá v zákonom predpísanej písomnej forme a že čo do dodržania základných náležitostí predpísaných v § 9 ods. 2 ZoSÚ ako podmienka vzniku nároku na úroky a poplatky za úver jej niet čo vytknúť, preto nejde o bezúročný a

bezpoplatkový úver v zmysle § 11 ods. 1 ZoSÚ a žalobcovi vznikol nárok na dohodnuté poplatky a úroky za úver, avšak len za dobu do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Súd prvej inštancie zástava názor, v súlade s bohatou aktuálnou judikatúrou vyšších súdov, a síce, že úroky z úveru je možné priznať len do zosplatenia istiny a v prípade existencie zmluvnej klauzuly v štandardnej formulárovej spotrebiteľskej zmluve, akou je dojednanie v článku 2 bod 2.4 Obchodných podmienok pre úvery občanom, v zmysle ktorého úver sa úročí denne odo dňa prvého čerpania úveru do dňa predchádzajúceho dňu splatenia úveru (vrátane) zo sumy aktuálneho zostatku čerpaného úveru je potrebné takúto klauzulu podrobiť súdnej kontrole z hľadiska jej prijateľnosti. V prípade záveru o jej neprijateľnosti, úrok za dobu po vyhlásení predčasnej splatnosti nemožno priznať, čo je aj prípad v prejednávanej veci. Dospel k záveru, že dané ustanovenie Obchodných podmienok je neplatné s ohľadom na ust. § 53 ods. 1 a 5 a § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže sa jedná o odklon od práv spotrebiteľa v jeho neprospech, a jedná sa o neprijateľnú zmluvnú podmienku, vzhľadom na značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, kedy by spotrebiteľ bol povinný platiť dohodnutý úrok zo spotrebiteľského úveru, čomu by však už ďalej nekorešpondovalo jeho dohodnuté právo hradiť spotrebiteľský úver v splátkach. V tejto súvislosti poukázal na aktuálne rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/42/2016 zo dňa 11.05.2017. Čo sa týka žalobcom uplatnených úrokov z omeškania z nezaplatených úrokov vo výške 64,55 eura, podľa názoru súdu prvej inštancie, tieto úroky z omeškania nie je možné priznať. Podľa názoru súdu prvej inštancie, splnením hlavného záväzku, alebo iným jeho zánikom zaniká (končí) aj akcesorický záväzok úrokový, pretrváva len povinnosť zaplatiť už dospelé úroky. Tým, že včas nesplatí úroky z istiny, dostáva sa dlžník do omeškania s plnením príslušenstva, nie do omeškania s plnením vlastného dlhu (istiny). Právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva (tu úroky z omeškania z dohodnutých úrokov) potom veriteľ nemá preto, že ani Občiansky ani Obchodný zákonník mu túto možnosť nepriznávajú, nakoľko nezakotvujú majetkové sankcie pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky. Prípadná odlišná dohoda strán v tomto smere je potom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatná, v spotrebiteľskom vzťahu navyše nemôže obstať ani z pohľadu jeho § 53 ods. 1, 5 a § 54 ods. 1. Súd prvej inštancie povolil splátky vo výške 40 eur mesačne, keďže práve v tejto výške podľa názoru súdu ide o primeranú výšku splátky k výške dlhu, pomerom žalovaného a okolnostiam sporu rešpektujúc požiadavku spravodlivej ochrany práv tak na strane žalobcu, ktorý ako veľká banka nebude tým neprímerane zasiahnutý vo svojich pomeroch a právach, ako i žalovaného.

4. Výrok o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil citáciou § 255 ods. 2 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Žalobca bol vo veci úspešný v rozsahu 92,95 %, žalovaný bol vo veci úspešný v rozsahu 7,05 %. Po odpočítaní úspechu žalovaného v rozsahu 7,05 % od úspechu žalobcu v rozsahu 92,95 % vznikol vo veci úspešnejšiemu žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 85,9 %.

5. Žalobca podal odvolanie v zákonom stanovenej lehote proti rozsudku súdu prvej inštancie v rozsahu výrokov II., III. a v časti výroku I., ktorým súd prvej inštancie povolil žalovanému splácať dlh v splátkach. Žiadal v napadnutom rozsahu zmeniť rozhodnutie, tak že sa vyhovie žalobe v celom rozsahu. Zároveň si uplatnil nárok proti žalovanému na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolateľ sa nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby v časti zmluvného úroku po zosplatení a úroku z omeškania z úrokov. Mal za to, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatení. Úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov, predstavujú cenu úveru, dlžník ich je povinný platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ktoré je skutočnosťou, ktorá zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, samotný vznik nároku na úrok z úveru neovplyvňuje. Pokiaľ ide o aplikáciu § 506 Obchodného zákonníka, toto ustanovenie upravuje špecifický prípad odstúpenia od zmluvy veriteľom pri omeškaní dlžníka, ktoré môže veriteľ vylúčiť, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako 3 mesiace. Toto odstúpenie nespôsobuje zánik záväzku ex tunc. Ako to vyplýva priamo z dikcie ustanovenia, naďalej trvá právo veriteľa, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, táto povinnosť odstúpením od zmluvy nezaniká. Ide o právny inštitút určený na ochranu veriteľa a jeho využitím sa veriteľ nemôže dostať do horšieho právneho postavenia v akom bol pred odstúpením od zmluvy, situácia totiž nastala pre neplnenie si povinností dlžníka. Poukázal na § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov. Z ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka vyplýva, že povinnosť platenia úrokov sa spája s obdobím skutočnej držby požičaných peňažných prostriedkov. Obchodný

zákoník priznáva veriteľovi právo na dohodnutý úrok od poskytnutia peňažných prostriedkov, pričom stanovuje len moment vzniku tohto nároku, moment jeho zániku nestanovuje. Podľa tohto rozhodnutia, keďže zmluva neobsahuje dohodu o úroku odlišnú od zákona, platí ustanovenie § 497 Obchodného zákonníka, na základe čoho bol žalobcovi priznaný zmluvný úrok po zosplatnení. Poukázal na to, že nárok na úroky z omeškania zo zmluvných úrokov je nárokom, ktorý predpokladá aj ustanovenie § 497 Obchodného zákonníka, pretože žiadne, ani citované zákonné ustanovenie tento nárok svojím znením nespochybňuje. Pri zmluve o úvere sú úroky súčasťou peňažného záväzku dlžníka, preto dôsledkom omeškania s ich platením je zo zákona vyplývajúca povinnosť platiť úroky z omeškania. Ďalej mal za to, že súd pri výpočte náhrady trov konania postupoval nesprávne, keď pri určení hodnoty sporu neprihliadal iba na žalovanú istinu. Ak sú úroky len príslušenstvom pohľadávky, pri posudzovaní miery úspechu sa neupravujú. Úroky sú príslušenstvom pohľadávky podľa ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka a znášajú osud hlavnej veci, preto ak sú uplatnené spolu s istinou, netvoria osobitný predmet konania a nejde ani o spojenie dvoch samostatných vecí. Vo vzťahu k povoleniu splácania dlhu v splátkach nepovažoval odvolateľ súdne rozhodnutie za dostatočne odôvodnené, jasné a určité, ak priznal plnenie v splátkach, avšak svoj názor nepodložil náležitou právnou argumentáciou a nepodložil vykonaným dokazovaním. Súd prvej inštancie neuviedol, akým spôsobom posúdil komplexné pomery žalovaného, ktoré by odôvodňovali umožniť mu splácať žalovanú istinu s príslušenstvom v splátkach. Pri určení mesačnej splátky vo výške 40 eur bude žalovaný splácať iba istinu viac než 2,5 roka. Takéto rozhodnutie je motiváciou pre klientov banky, aby porušovali svoje zmluvné povinnosti, pretože ich porušením v konečnom dôsledku získajú možnosť splácať dlh v splátkach. Výkon práva, ktorý motivuje k nesplneniu si zmluvných povinností nie je v súlade so spravodlivou ochranou porušených práv zakotvenou Civilným sporovým poriadkom. Výška priznanej splátky je neadekvátnou výške žalovanej pohľadávky. Poukázal aj na to, že žalovaný ľahostajne pristupoval k plneniu si svojich zmluvných povinností a v priebehu súdneho konania trvajúceho viac ako 7 mesiacov neprejavil žiadnu snahu svoj záväzok aspoň čiastočne plniť.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

7. So zreteľom na obsah odvolania žalobcu bol v odvolacom konaní preskúmaný výrok napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie žalobu v časti úroku po zosplatnení a úroku z omeškania z úrokov zamietol, výrok o splatnosti dlhu, ako aj súvisiaci výrok o trovách konania. Keďže výrok, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovie žalovaný odvolaním nenapadol, nebol preto v odvolacom konaní predmetom preskúmania a ako taký nadobudol právoplatnosť.

8. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

9. Vo vzťahu k zamietnutiu zmluvného úroku od zosplatnenia do zaplata istiny odvolací súd uvádza: Otázka platenia úrokov dojednaných ako cena a odplata za úverovú službu v spotrebiteľskom vzťahu v období po splatnosti úverovej istiny, je zásadnou právnou otázkou. Treba tiež skonštatovať, že aplikačná prax sa v tejto otázke rozchádza. Zástancovia názorovej línie podporujúci platenie zmluvných úrokov popri úrokoch z omeškania prevažne vychádzajú z dispozitívnej normy, ktorá neobmedzuje dobu na poskytnutie finančných prostriedkov a kým úroky z omeškania sú sankciou, tak úroky sú odmenou za užívanie si peňazí, a preto ich treba platiť až do ich vrátenia (napr. rozsudok NS ČR z 27.6.2007 sp. zn. 33Odo/657/2005).

10. Nemali by byť pochybnosti, že úver je odplátnym právnym úkonom, za ktorý možno dohodnúť úroky a že možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie).

11. Zákon umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru.

12. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má dodávateľ tiež právo splatnosť posunúť. Niet pritom zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť bližšie neurčenú dobu úroky popri úrokoch z omeškania a takým ustanovením nie je ani ustanovenie §506 Obchodného zákonníka. Občiansky zákonník pre porovnanie v ustanoveniach o pôžičke rovnako takéto pravidlo neuvádza (§§ 657,658).

13. Ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zadržovanie finančných prostriedkov sankcie, či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Do úvahy prichádzajú prípadne aj iné nároky z porušenia práva vyvolaného dlžníkom (náhrada škody, vydanie bezdôvodného obohatenia). Dôležité je však, že ich povahou ide nie o plnenia tvoriace cenu/odplatu za úver, ale o nároky z porušenia práva.

14. Kým kogentného pravidla o platení úrokov aj po skončení úverového obdobia v normatívnej podobe niet, dohoda o úrokoch po splatnosti popri ďalších úrokoch za omeškание a ďalších sankciách sa dotýka ponuky zákona (dispozície). Ako pritom v spotrebiteľských veciach evidentne táto dohodnutá konštrukcia indikuje nárast dlhu, zákonite sa natiška otázka povinnosti vykonania súdnej kontroly prijateľnosti takejto dohody (úrokov popri úrokoch z omeškania a ďalších sankciách).

15. Nikto asi nepochybuje o tom, že taký odklon od dispozície právnej normy, ktorý sleduje úroky popri úrokoch z omeškania či iných sankciách je v neprospech žalovaného. Ak by takejto dohody nebolo, zákon by umožňoval žalobcovi uplatniť po splatnosti úroky z omeškania pri pomerne novom pravidle o administratívnom strope na celkové sankcie zakotvené v § 3a nar. vlády 87/1995 Z. z. „Ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškание spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru. Za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškание spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov. Ak sankcie podľa odseku 1 dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, následné sankcie za omeškание spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú prevýšiť úroky z omeškania podľa tohto nariadenia vlády.“

16. Sotva by sa dalo veriť, že by nielen žalobca, ale akákoľvek banka v čase kontraktácie zakladala odplatu za poskytnutie úveru za iné obdobie, ako dohodnuté úverové obdobie, alebo že by s úverom spájala výhodu pre prípad omeškania. Naopak, od každého veriteľa konajúceho s odbornou starostlivosťou sa očakáva, že cenu za úverovú službu zjednáva na úverové obdobie na dobu trvania úverovej služby do splatnosti pohľadávky. Preto práve úroky za úver do splatnosti úveru vyjadrujú cenu úveru a sú teda pojmovo jednoznačne odlíšiteľné od sankcií za omeškание s plnením dlhu spotrebiteľa. Pre prípad omeškania nie inštitút ceny úveru, ale rôzne sankčné mechanizmy za neplnenie povinnosti riešia krízu spojenú s omeškáním.

17. V danom kontexte považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že sa stotožňuje s tou časťou odôvodnenia NS ČR vo veci 33 Odo/657/2005, v ktorej sa argumentuje, že úroky predstavujú odmenu (cenu) za „užívaní istiny“ a úroky z omeškania sankciu. Nie však s názorom, že cena je neuzavretá kým sa úver celý nesplatiť a že popri úrokoch z omeškania sú prípustné aj úroky. Cena musí byť jasne stanovená, uzavretá a ustálená výhradne v spojení s ukončením úverovej služby, a teda uplynutím úverového obdobia či už pôvodne dohodnutého alebo predčasne skončeného. Neuzavretá a otvorená môže byť len sankcia, ktorej výšku reguluje všeobecne záväzný predpis tak, aby nenadobudla neprimerané rozmery. Ak by sme totiž pripustili, že cena sa môže meniť v čase a v závislosti od subjektívneho faktora správania spotrebiteľa, mala by táto skutočnosť zásadný dopad aj na ustálenie podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienok, za ktorých bude spotrebiteľ kontrahovať.

18. Pre porovnanie ZoSÚ požaduje v zmluve o spotrebiteľskom úvere uviesť výšku ročnej percentuálnej miery nákladov, a to pri zákonnej domnienke uvedenej v § 19 ods. 3 cit. zákona, podľa ktorého: „Pri výpočte ročnej percentuálnej miery nákladov sa vychádza z predpokladu, že zmluva o spotrebiteľskom úvere zostane platná dohodnutý čas a že veriteľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách ustanovených v zmluve o spotrebiteľskom úvere“.

19. Uvedená zákonná domnienka pri súčasnom ustálení ďalších podstatných náležitostí zmluvy, akou je napríklad výška a počet splátok istiny, tvorí ucelený komplex informácií, za ktorých spotrebiteľ prijíma úverové rozhodnutie a vstupuje do kontraktačného procesu a ktoré by sa pri trvaní zákonnej domnienky nemali meniť.

20. Citovaná zákonná domnienka v plnej miere dopadá aj na prejednávanú vec, keďže práve interpretáciou uvedeného pravidla je potrebné ustáliť rámec uplatňovaných nárokov žalobcu.

21. Žalobca sa dovoľáva nárokov na odplatné úroky, ktoré by mu patrili v prípade, ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky, a teda trvanie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ aj spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Keďže tento stav netrvá, je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privodená omeškaním spotrebiteľa a súčasne predčasným zosplatením úveru zo strany veriteľa.

22. Zmena záväzku logicky prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania v spojení s využitím práva podľa a za podmienok § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti je však potrebné rovnako uviesť, že k predčasnemu zosplateniu záväzku spotrebiteľa došlo konaním veriteľa, a teda, bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou (obsahu) záväzku určil aj režim ďalšieho plnenia záväzku svojím jednostranným adresovaným právny úkonom.

23. Okrem skutočnosti, že pri plnení záväzku je potrebné za každých okolností vychádzať zo stabilizovaných podstatných náležitostí zmluvy, ktoré sprevádzajú celú existenciu a trvanie záväzku, a to až do času zmeny (obsahu) záväzku, ktorá predstavuje prekonanie dojednaných podmienok postupného splácania záväzku, považuje odvolací súd za potrebné na doplnenie odôvodnenia súdu prvej inštancie viac objasniť aj inštitút predčasného zosplatenia úveru a jeho právny režim.

24. Predčasné zosplatenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej úverovej istiny. Teda podstatný rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz.

25. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok.

26. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku.

27. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok.

28. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. V tomto prípade svojím právny úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto kruciálnom rozdiel

spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov od spotrebiteľa za obdobie po zosplatnení.

29. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru).

30. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom.

31. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil.

32. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku.

33. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovat' a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

34. Ak by navyše odvolací súd takúto zmenu justifikoval, podporil by nielen hrubú nadvládu veriteľa, ale zároveň by podporoval aj stav, v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Takéto konanie veriteľa však nepožíva v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov po zosplatnení.

35. Uvedenou úvahou sa odvolací súd prirodzene dostáva aj v poradí k ďalšiemu zásadnému záveru, spočívajúcemu v skutočnosti, že jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navyšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru.

36. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneneho držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy.

37. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou.

38. Povedané inak v protiprávnom stave patria zmluvným stranám nároky z porušenia práva, napr. sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. Uvedené pravidlo predpokladá len to, aby sa omeškanie týkalo plnenia peňažnej povahy.

39. Podľa § 517 ods.2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

40. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom

citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a nariadenia vlády, alternatívne (podľa povahy zmluvnej úpravy) subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka.

41. Pomerne často sa v sporoch z úverových vzťahov vyskytuje argumentácia o nezodpovednosti dlžníka, ktorý nesplatil včas svoj dlh. Až nebezpečne sofistikovane sa touto argumentáciou potom presadzujú rôzne neopodstatnené nároky veriteľov.

42. Na rozdiel od neodložených platieb za produkty (napr. kúpa tovaru tzv. za hotové) sú odložené platby (napr. úvery, pôžičky) vždy neisté a závisia od okolností, ktoré nastanú v budúcnosti (nesolventnosť, strata práce, uprednostnenie životne dôležitých potrieb, náhodilé výdavky, narodenie, smrť, inkasné nedoplatky). Z uvedených dôvodov je nevyhnutné, aby úverové vzťahy boli osobitne chránené a potvrdzuje to vlastne aj osobitná smernica o spotrebiteľských úveroch a na vnútroštátnej úrovni celý rad osobitných noriem.

43. Zdá sa tiež, že používaním pojmu „neplatič“ sa zvädza k pomerne jednoduchej a lacnej argumentácii o „užívaní peňazí neplatičom, a preto nech platí“ a obchádzajú sa ekonomicko-právne súvislosti spojené s jednostranným zásahom veriteľa do pôvodných zmluvných podmienok. Niet pritom pochybností o tom, že za omeškanie prichádzajú do úvahy rôzne mechanizmy (náhrada ušlého zisku, vydanie bezdôvodného obohatenia, zmluvná pokuta, vady z omeškania a iné; stačí ich preukázať).

44. Dodávateľ úveru je ten, kto peniaze má a chce ich zhodnotiť. Na druhej strane vystupuje spravidla osoba, ktorá prostriedky nemá a vôbec nie je ojedinelý prípad neľahkého sociálneho postavenia. Je preto mimoriadne dôležité akékoľvek krízové stavy vyrovnať maximálne koľko sa len dá v súlade s imperatívom ekvity. To však nejde, ak sa priznajú úroky popri úrokoch z omeškania, pretože sa nabúra celý zmysel ochrany pred drastickým a nekonečným nabaľovaním istiny v rozpore s ratio legis zákonom upraveného sankčného mechanizmu (§ 517 ods. 2 v spojení s nariadením vlády č. 87/1995 Z. z.).

45. Argumentácia o vhodnosti tlaku na dlžníka nadmerným úročením je až nezodpovedná najmä v prípadoch, ak objektívne nastali v živote dlžníka ťaživé situácie alebo veriteľ podcenil bonitu spotrebiteľa a následne prikočil k zmene záväzku formou jednorazového, mimoriadneho zosplatnenia.

46. Je nesystémové, ak sa obyvateľstvo nadmerne úverovo zaťažá a následný stav (inter alia 3.700.000 exekúcií, spotrebiteľa v čiernej ekonomike, a i.) sa rieši oddlžovaním obyvateľstva, či amnestiami. Správna cesta je úverové podnikanie s odbornou starostlivosťou so zohľadňovaním bonity a pri čistote záväzkového práva dať každému, čo mu patrí z adekvátneho právneho dôvodu a nedať to, čo mu nepatrí.

47. Úroky za poskytnutie úveru sa na rozdiel od odplaty za akúkoľvek inú odplacnú službu či kúpu tovaru odlišujú tým, že plynutím času narastajú (cena za poskytnutú službu narastá). Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania. Takto dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie § 3a ods. 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

48. Dohodnuté úroky predstavujú cenu služby. Ak by zákonodarca mal úmysel uregulovať cenu služby aj za obdobie po skončení služby, mohol to explicitne upraviť tak, ako to napr. zakotvil pri iných spoločenských vzťahoch v § 723 ods. 1 OZ - „je nájomca povinný platiť nájomné až do vrátenia vecí“. Ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka o odstúpení od zmluvy pre nesplácanie úveru a o vrátení dlžnej sumy s úrokmi nestanovuje presne, či sa majú platiť úroky do odstúpenia alebo úroky aj po odstúpení. Zostala teda len rovina zmluvnej úpravy, a tá je z uvedených dôvodov vystavená súdnej kontrole neprijateľnosti (§ 53 ods. 1 OZ).

49. Ako už odvolací súd vyššie uvádza, niet kogentnej úpravy o úrokoch na bližšie neurčenú dobu popri úrokoch z omeškania. Zákon vo svojich dispozitívnych normách nereguluje úroky za úver po splatnosti, a preto dohoda o takýchto úrokoch je odklonom od dispozitívnej úpravy a je nielen v neprospech spotrebiteľa, ale vyvoláva hrubú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany. Navyše sa takáto dohoda dostáva do rozporu aj s ustanovením § 3a vl. n. 87/1995 Z. z.

50. Žalobca poukazoval na to, že úroky z úveru sú cenou peňažných prostriedkov a že ich nemožno zamieňať s úrokmi z omeškania, ktoré sú sankciou za to, že dlžník mešká so splnením peňažného záväzku. S týmto sa odvolací súd stotožňuje, a práve preto im priznal ich skutočný význam. Cenu (odplatu) za úver má žalobca právoplatne priznanú a mohol si ju už začať vymáhať. Argumentácia o užívaní peňažných prostriedkov zo strany „delikventných klientov“, znevýhodňujúcich riadne platiacich klientov/dlžníkov, patrí medzi časté argumenty zástancov úrokov popri úrokoch z omeškania a opomína sa nelichotivý stav spôsobený úverovaním bez odbornej starostlivosti s podceňovaním bonity spotrebiteľa.

51. Odvolací súd poznamenáva, že dominus nad predčasným zosplatnením úveru je dodávateľ a povaha formulárových zmlúv je aj o panstve dodávateľa nad zmluvnými podmienkami, ktoré pre kontrakt sám pripravil, vrátane primeraného sankčného mechanizmu za neplnenie povinnosti vrátiť úver.

52. Úroky ako cena úverovej služby a ich platenie aj napriek tomu, že služba bola jednostranne predčasne ukončená, vyvoláva tiež spoločensky nežiaduci stav. Nemali by byť pochybnosti o tom, že úroky predstavujú dôležitý prvok pri podnikaní s úvermi. Žalobca by mal o klientov súťažiť s inými obchodníkmi práve s akcentom na úroky a tak prispieť k skvalitneniu verejného života a nižším cenám úverov. Ak sa však prijme názor, že sa úroky majú platiť aj po splatnosti, potom banka ani nemusí súťažiť o nových klientov, pretože to kruciálne, o čo ide pri tomto podnikaní z pohľadu veriteľa (úroky), má banka zabezpečené od svojich dlžníkov; postačí, že sú v omeškani. Tak sa vynára inter alia aj otázka stavu obdobného stavu nútenej služby vo vzťahu k dlžníkom po predčasnom ukončení služby (po splatnosti pohľadávky). Z materiálneho hľadiska má default všetky účinky rovnajúce sa skončeniu služby, ktorej cieľom bolo na určitú dobu a na splátky prenechať spotrebiteľovi úverové prostriedky.

53. V danom spore žalobca pristúpil k zosplatneniu celého úveru dňa 26.03.2018, teda týmto dňom sa stal splatný celý úver, zo strany žalobcu došlo k určení lehoty predčasnej konečnej splatnosti úveru a odvolací súd preto dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do dňa 26.03.2017, potom už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a iných nárokov z porušenia práva. Obdobný názor je vyslovený aj v rozhodnutiach Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 29.10.2014 sp. zn. 5Co/223/2014, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/85/2013 zo dňa 25.10.2013, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/83/2013 zo dňa 07.05.2014, Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 22.02.2017 sp. zn. 5Co/407/2016.

54. Žalobca v odvolaní namietal taktiež právny záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého úroky z omeškania nie je možné priznať aj z úrokov, pretože by tak súd priznal príslušenstvo z príslušenstva, čo je v rozpore s § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

55. Podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

56. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že Občiansky zákonník jednoznačne rozoznáva úroky a úroky z omeškania. Zmluvnými úrokmi pritom nazývame vopred dohodnutú odplatu za užívanie istiny, ktorá prichádza do úvahy len pri peňažných pohľadávkach.

57. Úroky vo všeobecnosti predstavujú hodnotu peňazí. Ich výška závisí v zásade od dohody zmluvných strán.

58. Úroky z omeškania sú majetkovou sankciou za oneskorené splatenie peňažnej pohľadávky. Zákonná definícia príslušenstva pohľadávky, obsiahnutá v § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka platí aj pre obchodné záväzkové vzťahy, vrátane zmluvy o úvere, pričom zo žiadneho ustanovenia Občianskeho zákonníka ani Obchodného zákonníka nemožno vyvodit' právo veriteľa na príslušenstvo z príslušenstva.

59. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na právny názor vyslovený Najvyšším súdom Českej republiky v rozsudku so sp. zn. 35Odo/101/2002 zo dňa 24.03.2004, ktorý pre blízkosť vtedajšej právnej úpravy nie je dôvod nezohľadniť. Podľa tohto rozsudku peňažný záväzkový právny vzťah môže byť buď vzťahom hlavným alebo vedľajším. Hlavným záväzkovým právnym vzťahom je peňažný záväzkový právny vzťah vtedy, ak jeho kauza smeruje priamo k zaplateniu určitej čiastky peňazí. Vedľajším peňažným záväzkovým právnym vzťahom je záväzkový právny vzťah úrokový, ktorý vzniká iba vtedy,

ak medzi účastníkmi existuje peňažný záväzkový právny vzťah hlavný. Splnením hlavného záväzku (alebo iným zo spôsobov jeho zániku) zaniká aj akcesorický záväzok úrokový, pretrváva iba povinnosť uhradiť už dospelé úroky. Tým, že včas nezaplatí úroky z istiny, sa dlžník dostáva do omeškania s plnením príslušenstva, nie do omeškania s plnením vlastného dlhu. Právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva (tu úroky z omeškania zo zmluvných úrokov) potom veriteľ nemá preto, že ani Občiansky ani Obchodný zákonník mu túto možnosť nepriznávajú. Inak povedané, ani Obchodný ani Občiansky zákonník nezakotvujú majetkovú sankciu pre prípad omeškania s plnením príslušenstva pohľadávky. Nárok na príslušenstvo z príslušenstva pohľadávky nemôže plynúť ani z dikcie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, takýto úsudok by totiž bez väzby na § 121 ods.3 Občianskeho zákonníka viedol k záveru, že príslušenstvo z istiny už nie je príslušenstvom pohľadávky, ale novovzniknutou samostatnou pohľadávkou. Branie úrokov z úrokov bolo zapovedané už podľa tradícií rímskeho práva. Citované rozhodnutie je v súlade so závermi uvedenými aj v rozsudku Najvyššieho súdu ČR so sp. zn. 29Odo/689/2006, pričom ide o závery, z ktorých rozhodovacia prax súdov ČR konštantne vychádza (napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR so sp. zn. 29Cdo/601/2008 zo dňa 08.06.2011, rozsudok veľkého senátu občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu ČR so sp. zn. 31Cdo/2036/2009 zo dňa 17.08.2011, rozsudok Najvyššieho súdu ČR so sp. zn. 28Cdo/685/2011 zo dňa 28.03.2012, uznesenie Najvyššieho súdu ČR so sp. zn. 28Cdo/3807/2011 zo dňa 28.03.2012, uznesenie Najvyššieho súdu ČR so sp. zn. 23Cdo/747/2011 zo dňa 27.07.2012).

60. Tvrdenie, že by výklad smerujúci k zákazu anatocizmu podľa platného práva bol neústavný vyvrátil Ústavný súd ČR v uznesení so sp. zn. I. ÚS 1893/08 zo dňa 13.11.2008.

61. V kontexte uvedeného, odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie ustálil, že úroky z omeškania nie je možné priznať aj z úrokov, pretože by tak súd priznal príslušenstvo (úroky z omeškania) z príslušenstva (úrokov), čo je, ako odvolací súd uviedol už vyššie, v rozpore s § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka a v právnej teórii sa takýto postup označuje ako tzv. anatocizmus. V zmysle uvedeného ustanovenia Občianskeho zákonníka úroky z omeškania sú príslušenstvom pohľadávky. Teda zákon rozlišuje medzi pohľadávkou a úrokmi, resp. úrokmi z omeškania, ktoré sú zahrnuté v rámci jej príslušenstva. Uplatnenie si príslušenstva pohľadávky (úrokov z omeškania) z príslušenstva pohľadávky, ktorými riadne úroky sú, zákon nepredpokladá.

62. Podľa ust. § 232 ods. 3 a 4 CSP, lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiť ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškание s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

63. Z citovaných ustanovení CSP vyplýva, že ak súd pristupuje k autoritatívnemu rozhodnutiu (rozsudkom) o žalobe na peňažné plnenie (o aký prípad ide aj v prejednávanej veci), zákonnou lehotou plnenia a zároveň pravidlom je lehota troch dní, počítaná od právoplatnosti rozsudku. Štandardne preto súd ukladá splnenie povinnosti v takejto lehote. Na každú jednu výnimku z pravidla musia potom existovať dôvody, ktoré je potrebné riadne odôvodniť, čo platí aj pri odôvodňovaní rozhodnutia, a to či už pre dlhšiu než trojdňovú lehotu, alebo pre povolenie splátok a určenie ich výšky a podmienok splatnosti.

64. Hľadiskami pre úvahu súdu, či má žalovanému, ktorému bola súdom prvej inštancie určená povinnosť, priznať výhodu splátok, bude najmä výška priznaného plnenia, platobná schopnosť, aj v konaní prejavená snaha o plnenie záväzku, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia jednotlivých splátok, v prípade ich nedodržania a skutočnosť, či by prípadné zdržanie plnení súdom ustanovenej povinnosti nedodržaním jednotlivých splátok nebolo v riešenom prípade, vzhľadom na osobné pomery strany sporu príliš ťaživé (R 117/1967).

65. Podľa názoru odvolacieho súdu bolo vhodné vzhľadom na pomery žalovaného, ktoré ozrejmal na pojednávaní konanom dňa 19.10.2018, umožniť žalovanému zaplatiť dlh v splátkach vo výške 40 eur mesačne. Žalovaný poukazoval na svoju nepriaznivú sociálnu a finančnú situáciu, ktorá mu neumožňuje splniť dlžnú sumu jednorazovo, a preto žiadal o možnosť splatiť dlžnú sumu v pravidelných mesačných splátkach vo výške 30-40 eur. Súd prvej inštancie vypočul žalovaného za účelom zistenia jeho pomerov a zistil, že, že ten riadne splácal úver, kým neochorel a stratil zamestnanie. Je evidovaný na úrade práce ako nezamestnaný a hľadá si prácu, čo preukázal predložením kontrolného preukazu ÚPSVaR

na pojednávani. Žije z príjmu manželky, ktorý tvorí príspevok a prídavky na deti, mesačne ide o sumu približne 300 eur. Má X maloletých detí. Uvedené skutočnosti si súd prvej inštancie overil lustráciou v Registri obyvateľov SR a v registri Sociálnej poisťovne. Je zrejme, že žalovaný je si plne vedomý svojho dlhu, jeho existenciu v priebehu konania nepopieral.

66. Súd rozhodujúci o čase plnenia nie je viazaný pôvodne dojednanými splátkami, ale môže zohľadniť pri stanovení splátok situáciu existujúcu v čase jeho rozhodovania. Odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie v danom prípade dokonca povolil vyššie splátky po 40 eur, než boli dohodnuté v zmluve o úvere, t.j. 25,98 eura.

67. V prípade, že žalovaný svoj dlh nebude plniť spôsobom určeným rozsudkom, omeškanie jednej zo splátok bude mať za následok zročnosť celého dlhu. To dáva určitú istotu pre žalobcu, že hrozba bude dostatočnou motiváciou pre žalovaného, aby svoju povinnosť uloženú rozhodnutím súdu plnil riadne a včas. Plynutie času nemá na postavenie žalobcu negatívny dopad, keďže mu patrí nárok na úroky z omeškania z dlžnej sumy až do času úplného splnenia dlhu. Žalobca je obchodnou spoločnosťou so stabilným zázemím na trhu, preto možnosť postupnej úhrady dlhu splátkami v súdom určenej výške nemožno vnímať ako zásah do pomerov žalobcu, ktorý by bol spôsobilý ohroziť ďalšiu činnosť žalobcu, neprimerane zhoršiť jeho majetkovú situáciu.

68. Odvolací súd má za to, že výška priznaného plnenia, platobná schopnosť žalovaného ako aj jeho pomery v čase rozhodovania súdu prvej inštancie odôvodňujú povolenie splátok 40 eur mesačne. Povolenie mesačných splátok je podmienené ich riadnym a včasným plnením, inak v prípade omeškania žalovaný môže stratiť výhodu splátok a vznikne mu povinnosť zaplatiť dlh jednorazovo.

69. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 CSP rozsudok v zamietajúcom výroku II. a v časti výroku I. o plnení dlhu v splátkach potvrdil.

70. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách úspešného žalobcu v konaní aplikoval ustanovenie § 255 ods. 2 CSP a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinstančného konania vo výške 85,9 %.

71. Ochrane spotrebiteľa sa priznáva význam pri zvyšovaní kvality života spotrebiteľov (porov. rozsudok súdneho dvora Mostaza Claro C-168/05, bod 37, cit.: Okrem toho, smernica, ktorá smeruje k posilneniu ochrany spotrebiteľa, predstavuje podľa článku 3 ods. 1 písm. t) ES opatrenie nevyhnutné na splnenie poslanca zvereného Spoločenstvu a, najmä, na zvýšenie životnej úrovne a kvality života v celom Spoločenstve (pozri analogicky v súvislosti s článkom 81 ES rozsudok Eco Swiss, už citovaný, bod 36).

72. Takýmto prostriedkom ochrany môže byť aj inštitút náhrady trov konania, v rámci ktorej je možná aplikácia výnimočného ust. § 257 CSP a nepriznanie náhrady trov konania úspešnej strane.

73. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon bližšie nedefinuje, ale výklad ponecháva na súdnu prax. K dôvodom hodným osobitného zreteľa možno však zahrnúť neprimeranú tvrdosť, podiel oboch strán na vzniku a priebehu sporu, povaha a okolnosti sporu, zložitnosť doposiaľ neriešenej právnej problematiky, zložitnosť prípadov výkladu medzinárodnej zmluvy, osobitné pomery strany sporu, či nízky príjem. (pozri Veľké komentáre, Civilný sporový poriadok, autorov Števíček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol., C. H. BECK 2016, str. 942).

74. V zmysle článku 2 bod 2.4 Obchodných podmienok pre úvery občanom zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 07.06.2016 sa úver úročí denne odo dňa prvého čerpania úveru do dňa predchádzajúceho dňu splatenia úveru (vrátane) zo sumy aktuálneho zostatku čerpaného úveru.

75. Ak žalobca (dodávateľ) používa obdobnú zmluvnú podmienku, ktorá už bola v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere (07.06.2016) posúdená súdmi SR ako neprijateľná (porovnaj rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 12C/29/2014 zo dňa 27.05.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30.06.2015, rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 19C/1/2015 zo dňa 19.05.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/713/2015 zo dňa 15.11.2016) nielenže porušuje zákonný zákaz používania takejto klauzuly (§ 53a OZ), ale takéto konanie je na úkor kvality a očisty verejného života (záujem na spotrebiteľských vzťahoch bez nečestných klauzúl (uznesenie súdneho dvora C-786/10, bod 50, rozsudok C-618/10

Banco Espanol, bod 42). Odvolací súd zastáva názor, že pokiaľ voči spotrebiteľovi v spotrebiteľskej veci boli použité nekalé zmluvné podmienky, predstavuje to dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý je dôvodné náhradu trov konania nepriznať. Odvolací súd takéto konanie žalobcu hodnotí ako dôvod hodný osobitného zreteľa v zmysle ust. § 257 CSP.

76. Na základe uvedeného odvolací súd zmenil podľa § 388 CSP rozsudok vo výroku III. o trovách konania tak, že náhrada trov konania žalobcovi nepriznal.

77. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovaný bol úspešný, no v priebehu odvolacieho konania mu žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalobcovi ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

78. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).